Politieke belangstelling

De belangstelling van een mens is sterk gericht op zijn naaste omgeving. Dat geldt voor ieder van ons persoonlijk. Het is ook van toepassing op de politiek. Het is een algemeen bekend feit, dat de plaatselijke politiek heel wat meer belangstelling ondervindt dan de beraadslagingen in 's lands vergaderzaal, om in het geheel maar niet te spreken van de buitenlandse politiek, die voor de meesten onzer een volkomen ondoorzichtig en ongrijpbaar geval is.

De interesse van vele goede en brave Nederlandse burgers gaat vaak meer uit naar de discussies in de gemeenteraad over het aanleggen van een nieuwe riolering of straatverlichting in hun woonplaats dan naar de grote problemen van de nationale en internationale politiek. En als de belangstelling van de gemiddelde Nederlander voor de grote politiek van tijd tot tijd opvlamt, pleegt zij in nogal sterke mate uit te gaan naar materiële zaken. Het heeft geen zin dit harde feit te verbloemen. Het verschijnsel valt waar te nemen bij de kiezers van alle schakeringen en in de geledingen van alle politieke partijen, ook de onze.

Niet het stelsel van loonpolitiek, maar de loonhoogte, niet de belastingpolitiek, maar de belastingverlaging, niet de principiële koers van het landbouwbeleid, maar de hoogte van de melkprijs zijn dan de punten waarop de interesse zich richt.

Een waarschuwend woord is hier bepaald op zijn plaats. Niet slechts aan het adres van de Nederlandse kiezers, maar ook aan onszelf. De Kamerfracties en het kader van onze partij, u en ik, dienen op onze hoede te zijn. Terwille van de volksgunst zijn wij soms bewust, soms onbewust bezig bijvoorbeeld een belastingverlaging als een komend verkiezingssnoepje aan ons volk voor te houden. Wij zijn dan druk doende de politiek te vermaterialiseren. Overigens vergeten wij bij dit soort activiteiten, dat snoepjes snel in de maag plegen te verdwijnen: en ook dat de snoeplust met één versnapering niet is verzadigd.

Wij weten echter ook als A.R. heel goed, dat in de komende jaren de ook door ons erkende en noodzakelijk geachte staatstaken enorme bedragen zullen moeten vergen, die met belastinggelden zullen moeten worden gefinancierd.

Ik kan dit alles nu niet nader uitwerken. Ik wil slechts betogen.
dat wij in onze zo dringend noodzakelijke voorlichting aan het Nederlandse volk vooral duidelijk zullen hebben te maken wat onze grote nationale politieke taken zijn. En dan een zodanig gerichte voorlichting, dat deze nationale taken ons volk gaan aanspreken, zijn geestelijk eigendom worden, deel gaan uitmaken van zijn naaste omgeving, zodat een ieder het kan overzien. Want kennis van feiten en omstandigheden is een onontbeerlijke grondslag voor belangstelling in de politiek.

Politiek in onze moderne tijd is een veelomvattend bedrijf. Het is al een geweldige toer om de binnenlandse politiek in al zijn veelzijdigheid te volgen en er echte interesse voor op te brengen.

Buitenlandse politiek

Nog veel moeilijker is het om de buitenlandse, de internationale politiek voor het Nederlandse volk tot een begrijpelijke zaak te maken, de Nederlandse burger er van te doordringen, dat wat zich elders in de wereld afspeelt ook zijn bestaan, zijn geluk en vooral ook zijn verantwoordelijkheid raakt.

Zeker, vaak is er wel belangstelling op dit gebied bij ons aanwezig. De drijfveren, die tot zo'n interesse leiden, deugen echter dikwijls niet. Ik noem enkele van die ondeugdelijke drijfveren.

Allereerst de angst voor het communisme, die het communisme op zijn beurt uitbuit in zijn propagandastrijd.

Ook de sensatiezucht, die bevrediging vindt als de televisiekijker het mag meebeleven, dat Chroestjew in de U N O.-vergadering zijn schoen uittrekt. Velen wilden dat schouwspel in onze huiskamers voor geen geld missen en zonder een spoor van hartzeer lieten wij er een vergadering van een kiesvereniging voor schieten. Een mens moet tenslotte toch op de hoogte blijven van wat er in de wereld gebeurt.

Er is in de derde plaats ten aanzien van het internationaal gebeuren vaak ook onder ons een sterk negatieve, defaitistische houding te bespeuren. Een klein land als het onze — zo denken wij — heeft toch immers geen greintje invloed meer op het internationaal gebeuren. In Washington en Moskou worden de zaken geregeld, niet in Den Haag. President De Gaulle, die naast zijn vele goede eigenschappen, in ruime mate te kampen heeft met zelfoverschatting, lijdt

niet aan het euvel, dat ik signaleerde. Velen van ons echter wel.
Inderdaad wordt wezenlijke politieke invloed op het wereldgebeuren in hoge mate bepaald door de economische en politieke
macht, waarover een land beschikt. Het is zonneklaar, dat de rol van kleinere naties, wat dit betreft, wel zeer aan betekenis heeft ingeboet.

In onze buitenlandse politiek dienen wij dit als een voldongen feit, als één der uitgangspunten van ons beleid, te aanvaarden.

Is daarmede echter alles gezegd? Stellig niet.

Nu de concentratie van economische, politieke en militaire macht zich steeds sterker aftekent in onze wereld, dient het buitenlands beleid van een kleine natie, als de onze, zich stellig niet in de laatste plaats te richten op het behartigen van onze eigen redelijke en rechtvaardige nationale belangen.

Maar er is meer aan de orde. Door de vérstrekkende vormen van politieke, economische en militaire samenwerking van de vrije Atlantische wereld, is ons kleine land opgenomen in grotere verbanden, die de positie en de invloed van ons land tezamen met onze partners en bondgenoten in hoge mate hebben versterkt. De groeiende Europese Economische Gemeenschap is bezig onze economische positie en onze politieke invloed tezamen met onze partners in niet geringe mate te versterken.

De E.E.G. verschaft ons zeker geen reden tot zelfvoldaanheid, wel biedt deze Gemeenschap in wording hoop en perspectief aan de bewoners van het aloude en vroeger zo jammerlijk verdeelde Europa. De militaire samenbundeling van krachten in de N.A. V.O., het stelsel van collectieve veiligheid, verschaft het naar eenheid groeiende West-Europa de onontbeerlijke bijdrage voor eigen lijfsbehoud, tegen het opdringend communisme.

Nederland is een klein, maar onmisbaar onderdeel in het raderwerk van de vérgaande internationale samenwerking, waaraan wij om redenen van zelfbehoud onze bijdrage hebben te leveren. Er is geen reden om als kleine natie bij de

pakken neer te zitten, om een neerslachtige en defaitistische houding aan te nemen. Een dergelijke geestesgesteldheid zou voor onze democratie, voor ons nationaal bestaan, een dodelijk gevaar zijn.

Voortdurend dienen wij er in de politiek op bedacht te zijn, dat wij ons volk voorlichten over de internationale situatie, over de noodzaak offers te brengen voor onze vrijheid en zelfstandigheid. Twee miljard jaarlijks voor onze defensie-uitgaven lijkt een zinloze zaak, als wij niet verder kijken dan onze neus lang is. Het versterkt echter ons zelfbewustzijn, onze innerlijke kracht als wij onze nationale militaire inspanning zien en beoordelen in het raam van de Atlantische samenwerking.

Wij staan er te weinig bij stil hoe snel het ontredderde West- Europa van 1945 zich heeft weten te herstellen.

De E.E.G. met een totale bevolking van meer dan 160 miljoen is te vergelijken met de U.S.A. Zijn produktiecapaciteit overtreft die van de Sovjct-Unie. De levensstandaard van de E.E.G.-bevolking is hoog en neemt nog steeds toe. Af en toe lijkt het er op — hoe paradoxaal het moge klinken — dat wij geen raad weten met onze welvaart. In dit verband vooral wil ik vandaag met u de blik richten op de wereld buiten Europa.

In wat voor wereld leven wij? Hoe ziet onze naaste omgeving er uit? Laten wij ons niet vergissen. Wat ik in het Verre Oosten heb gezien, moeten wij in 1960 rekenen tot uw en mijn naaste omgeving.

Het jaarinkomen van de Europeaan bedraagt gemiddeld 900 dollar, dat van uw medemens in de onderontwikkelde landen bedraagt 50 tot 100 dollar per hoofd, minder dan 1/10 deel van het onze.

De bevolking in deze landen stijgt sneller dan de produktie. Van 1956-1958 nam de wereldbevolking toe met 60 miljoen per jaar. Deze stijging komt bijna geheel voor rekening van de onderontwikkelde gebieden en het communistisch bloc.

Enkele cijfers van 1956-1958. In het westen (Noord-Amerika en West-Europa) steeg de bevolking van 504 tot 513 miljoen (-b 9). In de onderontwikkelde landen van 1190 tot 1234 miljoen (4- 44) en in het communistisch bloc van 938 tot 997 miljoen (+59).

Er bestaat in de wereld een onvoorstelbaar schrijnende onevenwichtige verdeling van de welvaart. Het zo

voortreffelijke rapport van het College van Advies van onze partij spreekt dan ook terecht van het sociale vraagstuk in wereldformaat.

Deze term lijkt mij niet overdreven als ik u nog eens herinner aan de cijfers, die het rapport vermeldt.

85 van het wereldinkomen vloeit toe aan van de wereldbevolking (goeddeels Noord-Amerika en West-Europa) en de resterende l5 blijft over voor het deel van de mensheid.

Er is dunkt mij weinig verbeeldingskracht voor nodig om ons het ontstellende van deze situatie in te denken.

Wie, zoals ik tijdens mijn reis door India, drie weken achtereen met eigen ogen al het leed heeft moeten aanschouwen, dat in deze situatie besloten ligt, is er diep van doordrongen, dat elk Westers
land deze tragische problematiek onmiddellijk moet gaan beschouwen als een onlosmakelijk onderdeel van zijn binnenlandse politiek.

Laten wij ons geen illusies maken. Het is uitgesloten, dat wij hier in Europa en Noord-Amerika ons zullen kunnen blijven verheugen in een reeds aanwezige en nog steeds groeiende welvaart, terwijl het overgrote deel van de wereldbevolking in de meest kommervolle omstandigheden verkeert. Onze welvaart is ook in dit opzicht heel wat labieler dan velen denken. De wereld ligt vol met explosieve stof. De snelle politieke bewustwording van de Aziatische en Afrikaanse volkeren leidt er toe, dat deze volkeren steeds minder bereid zullen zijn om te berusten in de omstandigheden, waarin zij verkeren.

Wij van onze kant zullen bovenal vanuit onze Christelijke verantwoordelijkheid deze volkeren tegemoet moeten treden.

In 1891 legde Dr. Abraham Kuyper op het eerste Christelijk Sociaal Congres zijn gehoor de vraag voor: Wat staat ons als belijders van de Christus te doen met het oog op de sociale noden van onze tijd?

Kuyper's kritiek op de nationale Nederlandse samenleving van zijn dagen was radicaal en vernietigend. Hij oefende architectonische kritiek op de menselijke samenleving van zijn dagen.

Kuyper had eigenlijk geen goed woord over voor het maatschappelijk gebouw van zijn dagen. Luistert u maar: ,,Slechts dit ene is, zal er voor u een sociale kwestie bestaan, noodzakelijk, te weten dat ge de onhoudbaarheid van de

tegenwoordige toestemd inziet en deze onhoudbaarheid verklaart niet uit bijkomstige oorzaken, maar uit een fout in de grondslag zelf van ons maatschappelijk leven”.

Onhoudbaar noemde Dr. Kuyper de maatschappelijke situatie van zijn dagen.

Wij, mensen van de tweede helft van de 20e eeuw, ervaren aan den lijve hoeveel er ten goede is gewijzigd in onze Nederlandse samenleving, sedert Kuyper’s striemende kritiek.

Maar Kuyper's boodschap van 1891 is 70 jaar later onze opdracht in de wereld. Het bedrijven van Christelijke politiek houdt niet op bij onze landsgrenzen. Het reeds eerder door mij genoemde A.R. rapport stelt terecht, dat ten aanzien van de minder- ontwikkelde gebieden een oude, doch zich steeds vernieuwende en dan ook steeds slechts ten dele vervulde, opdracht thans in nieuwe gedaante op onze weg is geplaatst.

Ons A.R. denken en handelen zal zich in de praktische politiek

van de nabije toekomst daarop moeten instellen. Wij zullen daarbij terdege moeten beseffen, dat het betrachten van sociale gerechtigheid geen zaak is, die men kan overlaten aan het vrije spel der maatschappelijke krachten. De arbeiders en boeren van de tweede helft der vorige eeuw in ons eigen land hebben ervaren, waartoe dat vrije spel leidt. Nationaal hebben wij, na heel veel aangerichte schade, geleerd, dat een ingrijpende sociale wetgeving vereist was om het kwaad op sociaal-economisch terrein te keren.

Ons A.R. rapport verklaart in ronde woorden, dat een diepgaand en volhardend overheidsingrijpen moet worden aanvaard en bevorderd, als wij in internationaal verband het sociale vraagstuk van de gapende kloof tussen rijkdom en armoede willen aanpakken.

Ik stem daarmede in. Wel vraag ik mij af, of deze uitspraak gemeengoed is in onze kring. In elk geval zal dat zo moeten worden, hetgeen betekent, dat bij sommigen onzer nog wel een heilig huisje tegen de grond moet, als men zich gaat bezinnen over de taak van de Overheid in onze tijd.

„De enige rechtvaardiging van eigen rijkdom”, zo verklaarde Dr. Van Baal vorig jaar op een Arjosconferentie, ,,is het gebruik ervan voor anderen.” Dit besef zal veel meer dan tot dusverre moeten doordringen tot de publieke opinie. Het zal ook het beleid van Regering en volksvertegenwoordiging sterk moeten gaan beïnvloeden. In dit opzicht schieten wij allen schromelijk tekort.

Bij de behandeling van de begroting van buitenlandse zaken over 1960 moest de Tweede Kamer het Kabinet onder zware druk zetten om de Nederlandse bijdrage voor het Speciale Fonds van de Verenigde Naties verhoogd te krijgen van 6 tot 9 miljoen gulden.

Hulp om bittere nood te lenigen moet het Kabinet niet beschouwen als een aanslag op de schatkist, maar als een deel van zijn verantwoordelijkheid. De Kamer van haar kant zal moeten beseffen, dat een belastingverlaging per 1 januari of 1 juli a.s. in het niet valt bij de problemen waarvoor wij ons zien gesteld, bij de hulpverlening aan de minderontwikkelde landen.

Wat ik nu ga zeggen, klinkt u wellicht meer revolutionair dan anti-revolutionair in de oren. Daarom stel ik om mijn gehoor niet al te zeer te laten schrikken, het maar vragenderwijs. Zouden wij niet eens dienen te overwegen een afzonderlijke belasting in te voeren, waarvan de opbrengst wordt bestemd om de nood in de achtergebleven gebieden te helpen lenigen?

De N.O.V.I.B. heeft in een recent schrijven aan de Kamer
fracties gewezen op de noodzaak om de financiering voor internationale bijstand op te nemen in het prioriteitenschema van de Regering. Deze organisatie meent, dat Nederland in enkele jaren moet koersen naar de afzondering van 1 van ons nationaal inkomen voor dit doel, d.w.z. rond 300 miljoen 's jaars. In elk geval zullen wij als A.R. op forse wijze concrete inhoud moeten gaan geven aan het rapport van ons College van Advies.

Rapporten over het vraagstuk zijn er genoeg. Thans moeten woorden in daden worden omgezet. Dat geldt in het bijzonder voor West-Europa, nu de U.S.A. terecht te kennen hebben gegeven, dat Europa een groter aandeel in de

internationale hulpverlening op zich dient te nemen. Het valt te verwachten, dat de nieuwe Amerikaanse president daarop nog sterker dan zijn voorganger zal aandringen.

De stand van de hulpverlening

De miljoenennota verschaft ons een inzicht in de Nederlandse bijdrage voor de internationale bijstand in 1961.

Deze bedraagt 100 miljoen gulden, of minder dan van ons nationale inkomen. Onze Minister van Financiën komt tot een hoger bedrag, doordat hij in zijn overzicht ook de uitgaven van 25 miljoen gulden voor Suriname en de Nederlandse Antillen er bij telt alsmede de 100 miljoen gulden voor Nieuw-Guinea.

Financiering van ontwikkelingsprojekten binnen het Koninkrijk ligt naar mijn opvatting echter in een ander vlak, dan de hulpverlening aan derde landen. Zo bezien is onze bijdrage dan ook te laag.

De totale hulp die door het westen is verleend aan de onderontwikkelde landen is van 3,6 miljard dollar in 1956/1957 gestegen tot 4,3 miljard dollar in 1957/1958. Het leeuwenaandeel daarvan komt voor rekening van de U.S.A.

Indien wij zouden willen bereiken, dat het netto-inkomen per hoofd van de bevolking in de daarvoor in aanmerking komende gebieden met rond 2 per jaar zou stijgen, dient volgens berekeningen van deskundigen, de bijdrage van het westen te worden verhoogd tot ± 7 miljard dollar of anders uitgedrukt, 1 van het nationale inkomen van de westelijke landen.

Enkele indrukken uit India

Een van de eerste vragen die de Nederlandse belastingbetaler in zich voelt opkomen als hij de vurige pleidooien over inter nationale hulpverlening aanhoort, is wel deze: wat gebeurt er met mijn centen? Verdwijnt het geld niet in een bodemloze put en komt het niet op de verkeerde plaatsen terecht in zo'n onderontwikkeld land?

'Wat India betreft, is het veel beter te spreken van een zich (snel) ontwikkelend land i.p.v. onder- of minderontwikkeld land. Dit democratisch geregeerde land van ruim 40CT miljoen mensen bevindt zich inderdaad in snelle economische expansie. Er voltrekt zich in dat land een interne ontwikkeling en hervorming uit eigen kracht, die grote bewondering

afdwingt. De industrialisatie en de plattelandsvernieuwing is in volle gang en wordt geleid door bekwame en intelligente mensen.

Naast de motieven van Christelijke verantwoordelijkheid en humanitaire plichten is het ook politiek gezien van groot belang, dat het westen deze jonge democratie en deze potentieel zo machtige natie alle mogelijke hulp biedt.

Het optreden van communistisch China aan de Indiase grens is naar mijn gevoelen mede te verklaren uit het feit, dat China op deze wijze poogt de gunstige economische ontwikkeling van India te belemmeren. Het agressieve Chinese optreden noopte India immers tot een extra militaire inspanning met alle financiële gevolgen daarvan, waardoor de financiering van economische projecten wordt bemoeilijkt.

Ik heb bepaald niet de indruk gekregen, dat hulpverlening aan landen als India betekent, dat wij goed geld naar kwaad geld gooien. Integendeel. Eigen bewonderenswaardige activiteit van een land als India tezamen met de bijstand van het Westen zal naar mijn stellig oordeel verrassende resultaten kunnen afleveren. De belastingbetaler behoeft in dit opzicht zich geen zorgen te maken of excuses te zoeken om het geld maar in eigen zak te houden.

Ook onze politieke beoordeling van een land als India is van belang vooral ook, omdat daardoor onze bereidheid tot hulpverlening sterk wordt beïnvloed. Mijn bezoek had vooral een agrarisch doel: het bijwonen van de algemene vergadering van de Internationale Federatie van Agrarische Producenten (I.F. A.P.), alsmede een indruk verkrijgen van de toestanden op het platteland.

Daarnaast, het bloed kruipt waar het niet gaan kan, heb ik ook gelegenheid gehad politiek wat rond te snuffelen. De bevolking van India, voorzover zij een politieke mening heeft, is bepaald niet communistisch gezind. Het optreden van China heeft in dit op

zicht zelfs sterke anticommunistische gevoelens opgewekt. Het leger — naar mijn indruk — uitstekend georganiseerd, is bepaald anticommunistisch. Het optreden van Nehroe dienen wij niet te beoordelen naar onze westerse politieke maatstaven. Voordat wij ons oordeel vellen en deze staatsman beschuldigen van halfslachtigheid, dienen wij eerst te

pogen om een oosters politicus te begrijpen, hoe moeilijk zo iets ook moge zijn. Nehroe van zijn kant brengt dat begrip ook op, als hij westerse politici tracht te doorgronden. Na zijn ontmoeting met president De Gaulle verklaarde hij tegenover een journalist: ,,Ik heb niet tot hem gesproken, want ik geloof niet, dat iemand dat ooit doet. Men luistert naar hem. Hij verwacht van ons niet anders."

Mensenkennis blijkt Nehroe in elk geval te bezitten.

Wij van onze kant zullen er begrip voor moeten hebben, dat een man als Nehroe niet een, twee, drie in de koude oorlog de zijde van het westen kiest, hetgeen vriendschap met het westen niet behoeft uit te sluiten.

Er is nog een reden — er zijn er zoveel — waarom wij in Europa extra aandacht aan het verre Oosten moeten schenken. In India moest ik vele malen horen, dat men van de E.E.G. discriminatie vreest voor de niet-geassocieerde overzeese gebiedsdelen bij de invoer van grondstoffen in de E.E.G. Wij zullen er voor moeten waken, dat de E.E.G. ons niet eenzijdig dringt in de richting van hulpverlening aan Afrika. Politiek en economisch zou dat onverstandig van ons zijn.

Ik verwonder mij er over, dat het Europese en ook het Nederlandse bedrijfsleven zo weinig belangstelling toont voor investeringen en het stichten van bedrijven in India. Op kort zicht lijkt het weinig aantrekkelijk. Op lang zicht echter biedt een land met een bevolking van straks een half miljard toch een enorme potentiële markt. Deze opmerking hoorde ik tijdens mijn reis meerdere malen, ook uit de mond van Nederlanders, die veronderstelden, dat Regering en bedrijfsleven in Nederland gebiologeerd zijn door de E.E.G. Daar is wat van waar.

De afwezigheid van Nederland op de Wereldlandbouwtentoonstelling in New-Delhi in december 1959 was ook een symptoom van dit gebrek aan belangstelling.

Landbouw en voedselvoorziening

Het schrijnend tekort aan voedsel, dat in grote delen van de wereld aanwezig is, zal vooral tot een oplossing moeten worden

gebracht door het tot ontwikkeling brengen van de landbouw in de betrokken landen.

Dat vergt tijd, grote inspanning en een groots opgezette technische hulpverlening van het westen. Intussen zal het vraagstuk van de ondervoeding en de honger ook op andere wijze bestreden moeten worden, zolang eigen produktie niet in de eerste levensbehoefte kan voorzien.

De internationale georganiseerde landbouw heeft op het congres in New-Dehli aan beide kanten van deze zaak veel aandacht geschonken.

De landbouworganisaties streven allereerst krachtig door onderlinge hulpverlening naar de oprichting en versterking van het landbouworganisatieleven en de landbouwcoöperaties in de achtergebleven gebieden. Op het gebied van het landbouwcrediet bijvoorbeeld bestaan vaak de ergerlijkste wantoestanden. Organisatorische toerusting van het platteland is dringend geboden.

In tal van streken op het Indiase platteland is men hiermede op de goede weg. Ter voorziening in acute nood op het terrein van de voedselvoorziening wordt het een en ander ondernomen. Alles echter op te beperkte schaal en te incidenteel. Op ons congres kwam een treffend voorbeeld van de gebreken en de ontoereikendheid van incidentele hulp in bespreking.

Dit betrof de verstrekking van melkpoeder, waarvan 35 miljoen babies, opgroeiende kinderen en vrouwen profiteerden. De aanvoer is afhankelijk van aanwezigheid van (toevallige) overschotten, die in de loop van 1959 (droogte) door de plotseling opkomende commerciële vraag verdween. En daarmede kwam aan de melkverstrekking van deze 35 miljoen vrouwen en kinderen een abrupt en tragisch einde. Dit is een niet te aanvaarden situatie.

De georganiseerde landbouw uit alle delen van de vrije wereld, verenigd in de I.F.A.P., heeft in New-Dehli een internationaal landbouw- en voedselvoorzieningsprogram opgesteld, dat tweeërlei beoogt:

1. ontwikkeling van de landbouwproduktie in de landen waar honger en ondervoeding heerst;
2. een gecoördineerd internationaal landbouw- en voedselvoor- zieningsbeleid, dat o.a. tot onmiddellijk doel heeft de voorziening in de acute voedselnood onafhankelijk te maken vein de al of niet aanwezigheid van tijdelijke overschotten.

Hulp in natura dus op een permanente basis.

Deze opzet kan slechts slagen als de regeringen bereid zijn daaraan mede te werken. Tot heden is van die bereidheid weinig
of niets gebleken. Integendeel. Er is veeleer sprake van onwil.

De vele initiatieven van I.F.A.P. en F.A.O. zijn alle gestrand op de onwil van vele regeringen. Ik heb enige hoop, dat het komende Democratische bewind in de U.S.A. minder kopschuw zal staan tegenover een ingrijpend internationaal program dan de Republikeinen. Ook in ons land komen legio bezwaren naar voren, zodra wij voedsel overschotten langs niet commerciële weg willen afzetten. Nu de georganiseerde landbouw in Nederland deze zaak in het openbaar aan de orde heeft gesteld, komen de bedenkingen weer los.

Wie, zoals ik, nu meer dan 10 jaar in de internationale landbouworganisatie met het probleem van overvloed en honger wordt geconfronteerd is bereid vele economische principes (veelal zogenaamde) opzij te zetten. Want het is een onhoudbare toestand, dat in onze wereld kinderen en volwassenen van ondervoeding en ellende omkomen.

Het is met onze menselijke samenleving radikaal mis, zolang die toestand bestendigd blijft. Ook een Christelijke-politieke partij en een Christen-politicus mag daar geen ogenblik in berusten, zolang vrijdom van honger en gebrek in onze wereld voor miljoenen mensen nog een holle leuze is.

Ik kan dan ook noch als voorzitter van onze Christelijke Boerenorganisatie, noch als Christen-politicus accoord gaan met een beperking van de produktie van die voedingsmiddelen, waaraan miljoenen mensen zo dringend behoefte hebben. En daartoe behoort stellig de melk. In een wereld waar honger en ondervoeding rondwaart, is geen plaats voor produktiebeperking.

Met durf en visie, gedragen door een sterk besef van verantwoordelijkheid, zal de westerse welvarende wereld de strijd tegen het gebrek moeten aanpakken.

Onze politieke taak

Mijn beschouwing is vooral bedoeld als een appèl op onze A.R. partij. Gedreven door onze Christelijke levensovertuiging zullen wij in grote voortvarendheid ook in de internationale bijstand blijk moeten geven van onze Christelijk-sociale gezindheid.

Alleen harde guldens en dollars kunnen geen uitkomst bieden.

Mr. P. J. Idenburg heeft in de Internationale Spectator van 8 januari 1960 het verontrustende verschijnsel geanalyseerd, dat de Sowjet-Unie via economische en technische hulp vaste voet aan wal weet te verkrijgen in Afrika. Het blijkt, dat de Sowjet-indrin-

gers door hun voorbereiding en studie weten door te dringen tot de ziel van de Afrikaanse volkeren. En hoe staat het met het Westen? Idenburg zegt; ,,De Afrikaan is diep religieus, onverschillig tot welke godsdienst hij moge behoren. Onbegrijpend staat hij tegenover het gebrek aan religieusiteit, dat zich in het Westerse leven openbaart".

Nehroe nam onlangs het woord „Machinebeschaving" in de mond.

Wij van onze kant, als partij die de naam van Christus wil dragen, weten dat de menselijke ingreep in de geweldige problemen, waarvoor de wereld zich ziet gesteld, alleen kan worden volvoerd in het licht van het Evangelie, dat ons naar het Paulinisch woord voorhoudt, dat wij beproeven wat de goede en welbehaaglijke en volmaakte wil Gods is.

BieiOTMEER VHUE UNtvERSiTEil